

Anvisningar för SDQ

Effekten av behandling av ungdomar med FFT kan mätas på olika sätt. Man vill registrera utvecklingen av de problem som varit orsaken till att den unge och hans familj kommit till behandling, t ex skolk. Man vill också notera att inga nya normbrytande beteenden uppträtt förutom återfall i de som orsakat kontakten. Tidigare studier har visat att psykiska problem är vanliga i denna grupp och går att påverka med FFT. Man vill därför oftast även mäta den psykiska ohälsa som många ungdomar lider av förutom det normbrytande beteendet. För det finns olika frågeformulär där både den unge, hans föräldrar och även lärare kan rapportera sina uppfattningar. Föräldrar och ungdomar har oftast litet olika uppfattning, därför är det värdefullt att de var för sig får skatta problemen ur sitt perspektiv.

Ett mycket ofta använt skattningsinstrument är SDQ, Strengths and Difficulties Questionnaire. Det är utvecklat i England och översatt till svenska och utprovat i Sverige sedan 1990 talet. Det är användbart för åldrarna 4 – 17 år. I dessa åldrar kan föräldrar och lärare skatta barnets/den unges beteende på olika formulär. För unga i åldern 11 – 17 år skattar den unge också på ett självsvarfsformulär. Formulären består av 25 påståenden t. ex. (ungdomsformuläret) "Jag oroar mig mycket". Den som fyller i formuläret väljer mellan svarsalternativen: Stämmer inte (= 0 poäng), Stämmer i viss mån (= 1 poäng), Stämmer precis (2 poäng). (5 påståenden är formulerade så att poängsättningen kastas om). De 25 påståendena är fördelade på fyra typer av problem med 5 påståenden vardera: känslomässiga problem, hyperaktivitet, kamratproblem och beteendeproblem. Dessutom finns en styrkefaktor, "friskfaktor", som visar förmåga att visa empati och hjälpsamhet. De fyra förstnämnda problemgrupperna räknas ihop till en total problempoäng, där 14 är gränsen för psykisk belastning. Det är vanligt att en ungdom upplever svårigheter inom mer än en problemtyp. Formuläret innehåller även 8 frågor om huruvida beteendet upplevs som ett problem, hur länge det har funnits, om det skapar besvär eller oro samt om det stör vardagslivet hemma, med kamrater, i skolarbetet och på fritiden för individen eller andra närstående. De utvärderingar som gjorts av skattningsformulärets psykometriska egenskaper såsom validitet och reliabilitet har visat att formulären ger en pålitlig bild av den unges svårigheter.

Ytterligare information och formulären finns på sdqinfo.org samt på uppdragpsyiskhalsa.se och sdqwebb.se